

Loojärven hoitokalastus nuotalla 2024

Jomiset Oy
Miska Etholén
2024

Loojärven kalastus tehtiin kahtena eri ajankohtana 28.8.-6.9 ja 1.-3.10.2024. Kalastuspäiviä oli yhteensä kahdeksan ja nuotattuja apajia 11 kappaletta.

Hoitokalastuksen tarkoituksena on vähentää järven sisäistä kuormitusta. Loojärvellä ei tietävästi ole aikaisemmin tehty hoitokalastusta, joten vuoden 2024 kalastuksen tarkoituksena oli selvittää, voidaanko järvellä tehdä nuotalla hoitokalastusta ja sopiiko kyseinen pyyntimuoto järvelle. Ennen nuottausta apajapaikka kaikuluodattiin. Kaikuluotauksella pyrittiin paikantamaan mahdolliset kalaparvet sekä pohjassa olevat esteet. Kaikuluotauksissa havaittiin useita alueita, joilla ei voitu nuotata, koska järven pohjassa oli esteitä mihin nuotta voisi jäädä kiinni ja rikkoutua. Kaikuluotauksessa löydettiin myös alueita, missä nuottaus onnistui. Kaikki nuotta-apajat tehtiin järven ”pää”altaalla, sillä järven toinen allas on hyvin matala ja siellä on paljon vesikasveja.

Alustavasti aikataulu suunniteltiin niin, että kalastukset olisi tehty kolmena eri ajankohtana. Suunnitelma jouduttiin kuitenkin muuttamaan kahteen eri jaksoon. Muutos johtui rannan omistajan toiveesta. Paikka, mistä kalusto laskettiin järveen, on osittain pehmeää nurmikenttää ja kaluston laskusta ja nostosta syntyy maahan painaumuksia, varsinkin syksyllä kun maa on märkää. Kiinteistön suurempien vaurioiden välttämiseksi kalastus tehtiin kahtena eri ajankohtana ja loppusyksyllä suunniteltu kalastus toteutettiin aikaisemmin.

Ensimmäiset nuottaukset tehtiin 28.8-6.9.2024, jolloin nuottauspäiviä oli viisi. Sää oli ajankohtana lämmin ja veden pintalämpötilaksi mitattiin 20-22 °C. Kalastuksen aikana vedessä havaittiin runsaasti sinilevää. Pääsääntöisesti apajat onnistuivat hyvin, mutta muutaman apajan mukana tuli keppejä ja tukkeja, jotka osittain häiritsevät kalastusta.

Nuottauksen toinen ajankohta oli 1.-3.10.2024, jolloin nuottauspäiviä oli kolme. Tällöin vedet olivat jo jonkin verran viilentyneet ja pintaveden lämpötilaksi mitattiin noin 12 °C. Toisella kerralla sinilevän kukintoa ei havaittu ja apajat onnistuivat hyvin.

Nuottauksessa saaliiksi saatiin yhteensä noin 7 590 kg kalaa, josta järvestä poistettavan kalan määrä oli noin 5 400 kg ja vapautettujen petokalojen määrä oli 2 190 kg. Saaliiksi saadut kalat toimitettiin mittauksien ja arvioinnin jälkeen kompostoitavaksi luomutilalle.

Yhden nuotta-apajan koko vaihteli 3-8 hehtaarin välillä ja kaikkien apajien laskennallinen ala oli yhteensä noin 74 hehtaaria. Keskimääräiseksi apajakohtaiseksi saaliiksi saatiin 690 kg, josta vapautettiin petokaloja noin 200 kg ja 195 kappaletta. Poistetun saaliin kokonaispainon ollessa noin 5 400 kg poistettiin yhdeltä nuotatululta hehtaarilta kalaa noin 73 kg/hehtaari ja koko järven (120ha) osalta kalaa poistettiin noin 45 kg/hehtaari.

Nuottauspäivän jälkeen saaliista otettiin satunnaisnäyte ja otannat lajiteltiin lajikohtaisesti. Saaduista kaloista punnittiin lajikohtainen kokonaispaino ja laskettiin kappalemäärä. Nuottauksen mukana tulleet petokalat vapautettiin takaisin vesistöön. Petokaloja ovat kaikki kuhat, hauet ja toutain, sekä yli 15 cm mittaiset ahvenet. Saatujen petokalojen kappalemäärä laskettiin ja paino arvioitiin silmämääräisesti. Otantojen perusteella saaliiksi saatiin seitsemän eri kalalajia. Kalalajit olivat ahven, kiiski, kuha, lahna, pasuri, ruutana, salakka ja särki. Lisäksi pyynnissä saatiin muutamia kappaleita sorvia ja suutareita. Lahna ja pasuri muodostivat noin 80% kokonaissaaliista.

Kaikuluotauksen ja nuottausten perusteella voidaan hoitokalastusnuottausta pitää toimivana hoitomutona Loojärvellä. Hoitokalastuksen perusteella Loojärvessä on erittäin paljon petokaloja. Petokaloista suurin osa on kuhia, joka näyttää järvessä viihtyvän hyvin, järvessä on myös haukia ja ahvenia jonkin verran. Petokalojen osuus oli lähes 30 % saadun saaliin painosta. Vaikka vapautettuja petokaloja saatiin runsaasti kalastuksissa, niin kalaston rakenteessa on suuria ongelmia ja järven petokalat eivät pysty käyttämään kaikkia järven särkikaloja ravinnoksi. Saalisnäytteiden

perusteella Loojärven särkikaloista noin 80 % on lahnoja ja pasureita ja näitä kaloja eivät järvessä olevat kuhat pysty käyttämään ravintona. Lahnat ja pasurit lisäävät omalta osaltaan järven sisäistä kuormitusta, kun ne etsivät ravintoa järven pohjasta. Ne sekoittavat pohjasedimenttiä, jolloin pohjassa olevat ravinteet sekoittuvat veteen ja myös järven vesi samenee. Suuremmilla lahnoilla on myös vähän petoja, jotka käyttävät niitä ravinnoksi.

Loojärven rannat asettavat oman haasteen tehokkaalle hoitokalastukselle sillä ainut ranta, mistä kaluston voi laskea, on Oitbackan kartanon rantasaunan ranta. Tämäkin ranta on erittäin pehmeä ja osittain nurmikenttää. Nuottauskaluston lasku, nosto ja myös kalojen lastaus on työlästä ja vaatii autoilla ja peräkäryillä ajoa rantaan/järveen asti, jolloin alustaan tulee helposti painaumia ja jälkiä. Nykyinen ranta ei kestä kovin suurta kulutusta, eikä suurempien työkonoiden ajoa. Nykyisessä rannassa toimiessa esimerkiksi saadut kalat pitää käsin kantaa pienemmissä laatikoissa autoon, tällainen toiminta on hidasta ja raskasta ja myös omalta osaltaan heikentää toiminnan tehokkuutta.

Pohdintaa tulevaa varten:

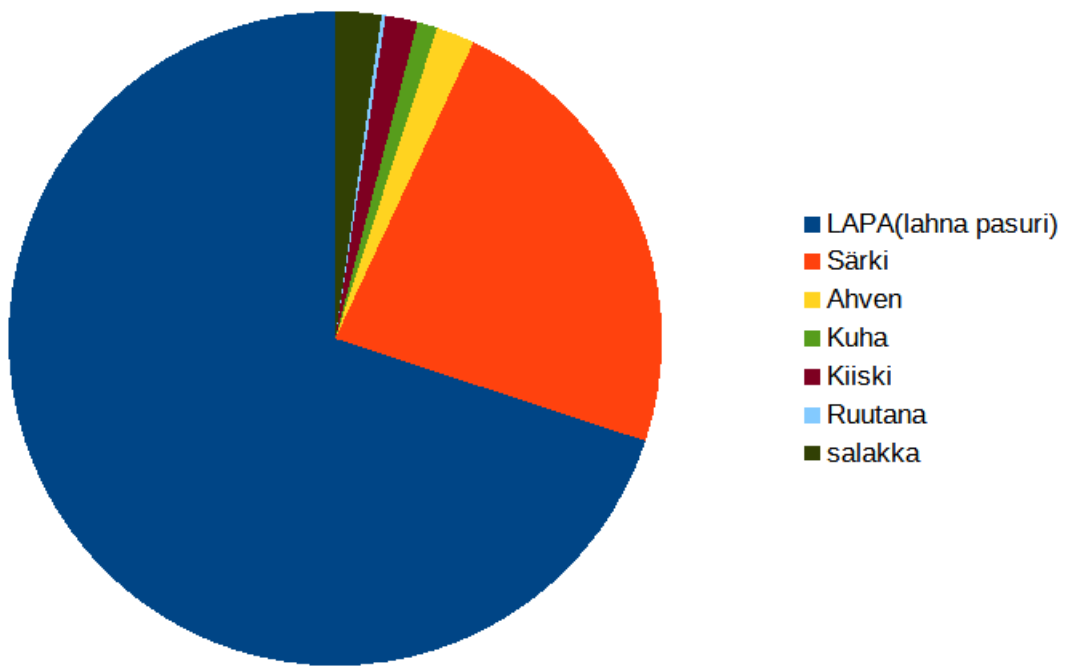
- Nuottaus on toimiva menetelmä niillä alueilla, missä se onnistuu Loojärvellä.
- Loojärvellä on kaksi eri ”allasta” ja pienemmällä niistä ei voida nuotata mataluuden ja vesikasvien takia. Myös pääaltaalla on alueita, missä pohjassa olevat esteet haittaavat hoitokalastusnuottausta.
- Järvessä on erittäin hyvä kuhakanta, mutta petokalat eivät pysty käyttämään kaikkia särkikaloja ravinnokseen. Saaliiksi saaduista särkikaloista 80% on kookkaita lahnoja ja pasureita, joita kuhat eivät pysty käyttämään ravinnoksi.
- Hoitokalastus olisi hyvä kohdentaa lahnoihin ja pasureihin, lisäksi matalilla alueilla saattaa olla runsaasti suutareita ja ruutanoita.
- Järven matalalla puolella saattaisi hoitokalastuksena toimia keväällä ja kesällä tehtävä katiska-/rysäpyynti. Kalastuksen voisi kohdistaa ruutanoihin ja suutareihin, sekä muihin särkikaloihin.
- Katiska- tai paunettipyynnin toimivuutta ei tiedä kuin kokeilemalla.
- Nuottausajankohdalla ei ollut kovinkaan suurta vaikutusta saaliiseen, saalista saatiin myös silloin kun vedet olivat lämpöisempiä.
- Mikäli kaikki kuhat halutaan vapauttaa, on siihen varattava riittävästi aikaa, sillä pienempiä kuhia ei voi vapauttaa veneestä, vaan ne on poimittava nuotan peräpussista, ennen kuin kalat nostetaan haavilla veneeseen. Lisäksi suositellaan lähes kaikkien ahvenien vapautusta.
- Jotta vedenlaadussa tapahtuisi muutosta vuosittainen saalistavoite ensimmäisinä hoitokalastusvuosina pitää olla ainakin 8 000 kg - 15 000 kg.
- Vuonna 2024 laskennallinen yhden apajan saalis oli noin 500 kg (poistettava saalis), eli mikäli poistotavoite on 15 000 kg, tarvitaan tavoiteltuun saaliiseen vähintään 15 nuottauspäivää/ vuosi. Tästä osan (1 000-3 000) kg, voisi saada keväisellä/kesäisellä katiska-/paunettipyynnillä.
- Järven rantaan olisi hyvä tehdä paikka, mikä mahdollistaa tehokkaan toiminnan.

Taulukko 1. Saalisotantoihin perustuva Loojärven poistetun saaliin laskennallinen jakauma vuonna 2024.

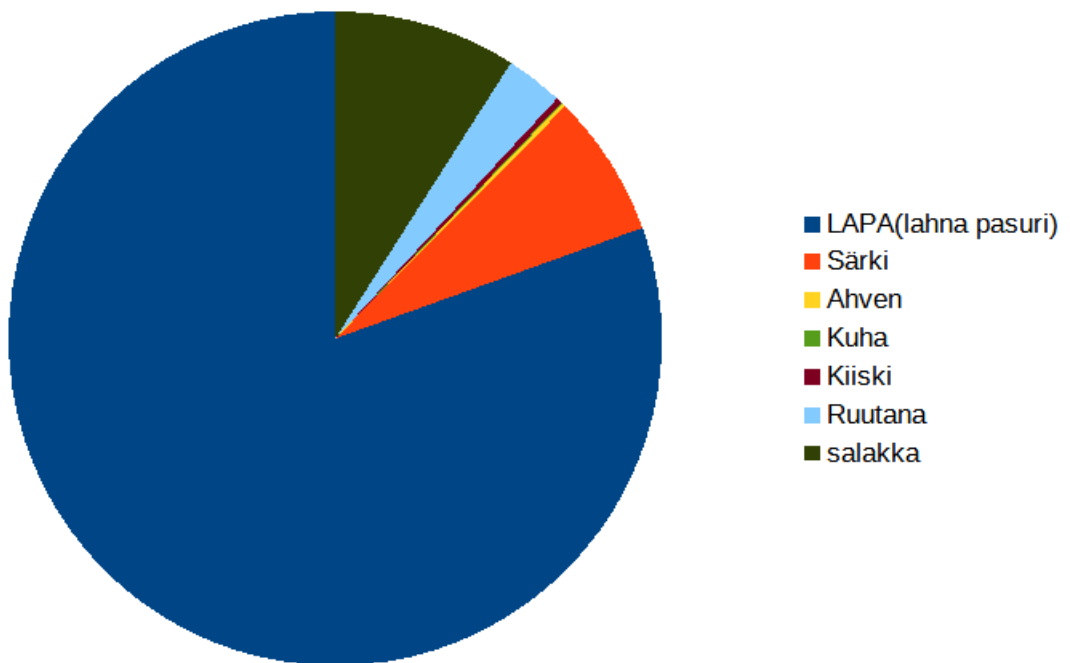
laji	kpl	paino	kpl	kg
		kg	%	%
LAPA(lahna pasuri)	65 945	4 347	70 %	80 %
Särki	21 787	382	23 %	7 %
Ahven	1 795	11	2 %	0 %
Kuha	944	4	1 %	0 %
Kiiski	1 494	16	2 %	0 %
Ruutana	194	153	0 %	3 %
salakka	2 139	488	2 %	9 %
yhteensä	94 298	5 400	100 %	100 %

Taulukko 2. Loojärven hoitokalastuksessa 2024 vapautetut petokalat. Kappaleet laskettu, paino on arvio.

	kpl	kg
Kuha	1163	1890
Kuha 0+	740	0,5
Hauki	215	293
Ahven	24	1,1
Toutain	1	5
yhteensä:	2143	2189,6

Kuva 1: Loojärven 2024 nuottasaaliin lajien kappalejakauma%

Kuva 2: Loojärven 2024 nuottasaaliin lajien painojakauma %

Kuva 3: Loojärven hoitokalastusta 2024

Kuva 4: Loojärven hoitokalastusta 2024

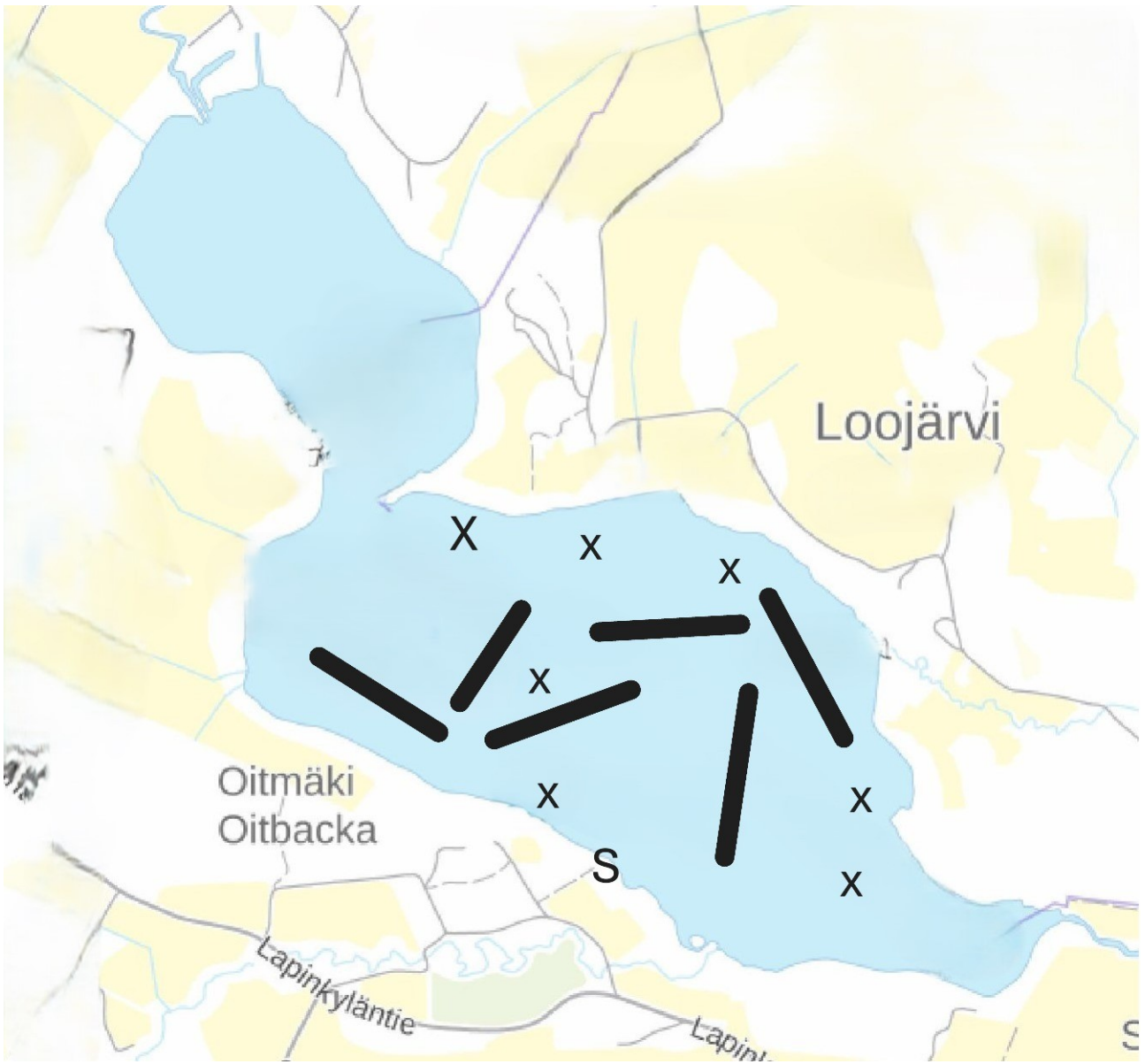
Kuva 5: Loojärven hoitokalastusta 2024

Kuva 6: Loojärven hoitokalastusta 2024

Kuva 7: Loojärven hoitokalastusta 2024

© Maanmittauslaitos

Kartta Loojärven nuottausalueita. X= Pohjassa oleva este (kivikko, tukki yms.) S= Oitbackan kartanon sauna.

Jomiset Oy
Miska Etholén
2025